

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Feloldó szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-ut. 2. sz. Telefon 432.

Nyári színészet Debreczenben.

(Z.) Hírlik, hogy Debreczenben nyári színészetet akarnak teremteni. Egyelőre talán függetlenül és elkülönítetten a téli színház igazgatásától, de később bizonyára olyan formán oldanak meg a kérdést, hogy a téli színház igazgatója lenne vállalkozó vezetője a nyári színházaknak is s a téli társulat játszása Debreczenben a meleg nyári hónapok alatt, egy részvénytársaság által épített nyári színházban. A nagyerdőn vagy a városhoz közelebb eső külső téren felállítandó szellős Muzsa-csarnokban.

Szerencsétlen idea így is, úgy is. Vidéki városokban nincs helye a színészet illetékesi állandósításának, mert a színészet állandósítása minden esetben a színészet visszafejlesztésére vezet a szomorú tapasztalatok szerint. Erkölcsi és anyagi tekintetekben egyaránt.

Ott van kincses Kolozsvár, ahol 7—8 esztendőn keresztül hiába kísérleteztek a nyári színházalattal, ott van Kassa, ahol a Leszkai—Szendrei féle nyári színházi szezonok tönkretették az egész kassai színészetet s Komjáthy János alighogy vissza tudta állítani valahogyan ama híres kassai színészet régi tekintélyét.

Vidéken untig elég egy 7 hónapos szezon. A megszokás, a művészi jókkal való eltelés, megkíván egy kis pihenést a szellemi élvezetek terén is.

Egy és ugyanazon társulat a téli és nyári szezon alatt nem játszhatik egy városban a repetoir miatt sem. A társulat téli létszámát az igazgató fent nem tarthatja a nyári szezonra, ha pedig fent tartja, ráfizet a nyári kísérletezésekre, míg a mostani nyári állomások kihasználása mellett legalább is megtalálja számításait.

Uj, a téli társulattól külön álló személyzettel működni szintén abszurdum. Két színtársulatműködése Debreczenben óriási zavarokat okozna s nem kell hozzá sok bizonyítgatás, hogy egyiknek működése, a másik

rovására esne. Nem hisszük, hogy a város vezetősége megengedné azt, hogy a mi az országban anyagi tekintetekben majdnem páratlanul álló, erkölcsi tekintetekben is megnyugtató téli színészetünk erejét ilyen tervezetek miatt meggyöngítsék s hogy játsszói engedélyt adna egy másik művészerőkből álló társulatnak a Debreczenben való működéshez...

Vagy pedig az egészen alantos műfajok kultiválására törekedne a nyári színház. Erre meg nincs szükség. A nyári szórakozási kedvnek teljesen megfelelnek a cirkuszok és orfeumok.

Akik tehát e— kimondjuk nyíltan — kalandos terv megvalósítására társulnak, gondolják meg jól, hogy miképpen cselekedjenek.

Debreczennek erős, mintaszerű téli színésze van, a nyári szórakozásokat a különböző mulatóhelyeken mindenki megtalálja. Ne gyöngítsék eme téli színészet erejét s ne igyekezzenek konkurenciát csinálni a nyári mulatóknak. Miután az azok színvonalával való versenyés egy sem képezheti kulturális törekvések célját s mert a téli színészet erejének meggyöngítése holmi anyagi előnyök elérése céljából, nem méltó Debreczen multjához.

A cselédek törvénye.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 16.

Tíz óra után kezdenek csak gyülekezni a képviselők. A miniszteri padok üresek, úgy látszik, hogy a politikusok nagy része még a pécsi kiállítás fíradalmait piheni ki.

Az ülést megnyitó formalitásokkal ma gyorsan végeznek. Érdekes szónokokat várnak a mai ülésre, köztük Návay Lajost, aki úgy hírlik, nagy beszédre készült.

Justh Gyula einök nyitja meg az ülést.

A cselédtörvény.

Giesswein Sándor a javaslatot időszerűnek tartja. Méltányolja a javaslat intézkedéseit, amennyiben gondoskodik a munkásokról és a vasárnapi munkaszünetről. Nem ért egyet a javaslat feltétlen támadóival,

mert tudja, hogy például a munkaidő tekintetében is egészen más az ipari munka és a gazdasági munka. Ugy véli hogy még hibáiban sem javíthatatlan a munka. Leghelyesebbnek tartja, ha a félreértésekkel kihagyják. Ilyen a sztrájk paragrafus. Kívánja, hogy a sztrájk joga érintetlenül maradjon, mert ha a sztrájkokon segíteni akarnak, akkor az okait kell kikutatni. Az nem ér semmit, ha a munkásokat egyszerűen lekötözzük, mert nem képzel el olyan helyzetet, hogy Magyarországon ne lehessen aratni. A munkások ugyanis nem okvetlenül sztrájkolni akarnak, hanem csupán jobb munkafeltételeket akarnak elérni.

Szó van a javaslatban az izgatásokról is. Az izgatást nem tartja meghatározhatatlannak, szemben azokkal, akik Krisztus urunkat is izgatónak tartották. De ez a törvény valóban nem adja meg az izgatás definícióját. Jó szerint izgató lehetek én magam is. (Derűtség.) Szerinte az izgatás akkor következik be, mikor az akció az ügy szeretétől átmegy a gyűlöletbe. Azt azonban nem lehet tőrni, hogy izgatónak deklaráljanak az ügy szeretétől vezérelt lelkes embereket.

A javaslatot általánosságban, kívánatosnak tartja a leggondosabb előkészítést, gyakorlati emberek, jogászok, szociológusok meghallgatását. Ezért elfogadja Holló Lajos javaslatát. (Eljenzés.)

Fábry Károly már a bizottságban sem fogadta el a javaslatot, még pedig, szemben Mezőfivel, aki a javaslatot szintén nem fogadta el azért, mert a gazdákra elviselhetetlen terheket ró. Ugy veszi észre, az egész országban olyan a hangulat, hogy sem az egyik, sem a másik érdekeltnek nem kell. Felhossa példának, hogy kerületében, míg a függetlenségi párt szervezésén fáradoztak, a nép vezérfia így szólt:

— Uram, amíg a cselédtörvényen keresztül nem megyünk, addig nem szervezünk függetlenségi pártot. Mert ha abból törvény lesz, akkor a függetlenségi pártból mindannyian kilépünk.

A földmívelési miniszter iránt bizalommal viseltetik, de a javaslatot általánosságban nem fogadja el.

Nagy Emil igazat ad nagyban és egészben az előtte szólónak, de a következtetésekhez nem akar oly merev lenni. Az a helyes állapot, ha a cselédekből idővel kiscsapatok lehetnek és ha a kiscsapatok szolgálta a gazdaságoknak cselédek. Hiszi, hogy a miniszter ezt a két szempontot össze tudja egyeztetni. Ezt a javaslatot azért általánosságban elfogadja és észrevételeit majd a részleteknél teszi meg.

Az előbbi kormányoknak minden intézkedése a kiscsapatok ellen ment. Felteszi, hogy ez a kormány nem fogja követni a régi sablonokat. Felhívja például a kivándorlásra a Ház figyelmét. A kivándorlást a kiscsapatok kezdték meg.

Közbeszólás: A cselédeknek nincs mivel kivándorolniuk.

ROSE DEZSŐ

ékszerész
DEBRECZEN, Piacz-utca, Hungária-kávéház mellett.
ALKALMI ajándékok nagy választékban

Nagy Emil hivatkozik a kivándorlási statisztikára. Magyarországon rossz dolga van a termelőnek, a fogyasztónak, ellenben mosolyog és zsírosodik a közvetítő. (Igaz, úgy van.) Intézkedni kell tehát, hogy a fogyasztó és a termelő között csak a feltétlenül szükséges közvetítő legyen. Előadja a raffinált ügynökök visszacsúszását. (Igaz, úgy van.) A kisgazda ki van szolgáltatva egy rossz kereskedelmi törvény formalizmusának. Ez az ut a falu tönkretétele. (Zajos helyeslés.) Reméli, hogy a kormány orvosolni fogja az igazságtalanságokat, amik miatt a falu népe az élelmesebb városi elemtől szenved.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Bródy Ernő szerint a kormányalap-programmjalal ellenben áll ez a javaslat. A kormány az általános választó-jog alapján alakult. Ez az egyenlőségnek kifejezése. Ha tehát mi törvényeket hozunk, csak az egyenlőség alapján tehetjük. — Sürgősség tekintetében is sok minden javaslatnak ezt a törvényt meg kellett volna előznie. — A szabadelvűpart nevéhez nem méltóan meghonosította a gazdasági ortodoxiát egyrészt, másrészt a jövedelmező közgazdasági tevékenységet. Ez a szabadelvűpart alkotta meg az 1876-iki eselédttörvényt, mely a negyvennyolcas eszmékkel éles ellentétben áll. Az 1892-iki munkástörvény ellen is a függetlenségi-párt jobbjai vezettek éles, kíméletlen támadást.

Attér ezután magára, a javaslat bírálataira.

A város általános szabályozása.

Az építkezési szabályrendelet.

Rendkívüli városi közgyűlés.

— május 17.

(Saját tudósítónktól.) Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága tegnap délután rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a város általános szabályozásának s az építkezési szabályrendeletnek egyként fontos ügyeivel foglalkozott. A törvényhatósági bizottság Márton Imrének, a függetlenségi és 48-as párt elnökének mélyreható fejtegetései után mindkét tervezetet levette a napirendről, elhatározván a Márton Imre indítványára, hogy mindkét ügyet kellő s alapos tanulmányozás és előkészítés után még ez év folyamán érdemben óhajtja elintézni.

A rendkívüli közgyűlésről az alábbi részletes tudósítás ad számot:

Weszprémy Zoltán főispán d. u. negyed 4 órakor nyitotta meg a közgyűlést, melyen a bizottsági tagok aránylag nagy számban jelentek meg. Bejelenti a törvényhatóságnak, hogy a múlt rendkívüli közgyűlés tárgysorozatáról levett két szabályrendelet-tervezet ezen közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

Katonai alapítványi helyek.

Varga Károly tb. tanácsnok bejelenti, hogy a soproni katonai főreáiskolánál levő városi alapítványi helyre a tanács első helyen Szombati Pált, második helyen Sepsy Pált ajánlja. Az ugyanezen intézetben levő Andaházy-Szilágyi-féle alapítványi helyre a tanács egymásután következő sorrendben ajánlja: Tóth Józsefet, Juhász Józsefet és Nagy Sándort.

A közgyűlés a tanács ajánlásaihoz hozzájárul.

A város a Bocskay-ünnepen.

Oláh Károly tanácsnok bemutatja a hajduböszörményi Bocskay-szoborbizottság-

nak a városhoz intézett meghívóját s kéri a közgyűlést, hogy a bennünket igen közelről érdeklő országos jellegű ünnepen több taggal képviseltesse magát.

A közgyűlés az ünnepre Kovács József polgármester vezetése mellett Bészler Károly a vas-éki elnököt, Csóka Sámuel tanácsnokot, Márton Imre és Kertész János bizottsági tagokat küldte ki.

Meghíusult névszerinti szavazások.

Névszerinti szavazás következett, a Könyök-utca 7. és 9. számú háztelkek elidegenítése ügyében. A közgyűlés többsége úgy szavazott, hogy a telkeket nem adja el.

Weszprémy Zoltán főispán azonban konstatálta, hogy a törvényhatósági bizottság tagjai nincsenek itt a megkívánt számban, miért is a telkekre nézve újabb közgyűlésen kell megejteni a névszerinti 3-ik szavazást.

Ugyan-e sors jutott a Berger-fele telek megvétele ügyének is. Itt Márton Imre felvilágosítást kér szavaira Veesev Imre főjegyző előterjesztette, hogy az özv. Berger Jenőné szóbanforgó telke a honvédhuszár-laktanya mellett fekszik, maga a telek a megejtett becsles szerint 64,000, a rajta fekvő épületesoport 46,500 koronát ért. A telkeknek 110,000 korona aron való megvételét ajánlja.

A város általános rendezése.

Varga Károly tb. tanácsnok előterjeszti a város általános szabályozási tervét, azon bejelentéssel, hogy e, közel két évtizede húzódozó ügyben a miniszter négy évvel ezelőtt, a kellő előkészítés hiánya s egyéb okok miatt, a városnak ez ügyben hozott érdemi határozatát megsemmisítette.

A tanács a bemutatandó tervezetet általánosságban s a részletes tárgyalás alapjául elfogadni kéri.

Márton Imre az első szónok. A szabályozási terv történetéből levonja a két tanulságot. Az 1899. évi eredeti terv nem volt kellően megfontolva, Ezért a minisztérium megsemmisítette, figyelmeztetvén városunkat, hogy ne nyújtózkodjék túl a takarón. Négy évig volt fenn a terv a minisztériumnál s további négy év múlva egyszerűbben kell készítenünk. Ebből az az első tanulság, hogy inkább az elhatározásra, ennek helyességére szenteljünk több időt, talán néhány hónapot még s megtakarítunk vele nyolc esztendő.

Ennél fogva újabb tanulmány tárgyává kívánna tenni a tervet, de kellő elővigyázattal. Az alakítandó bizottságnak t. i. írjuk körül hatáskörét s jól válasszuk meg tagjait.

Főbb vonásokban kimondandónak tartja a szabályozási újabb terv elfogadását. Mert célunk az, hogy a forgalom városunkban a szélrozsza minden irányában nagy kerülő nélkül lebonyolítható legyen. E célnak pedig az új terv nagyjában megfelel. És ha ezt megálapítottuk, akkor az alakítandó bizottság hatáskörét ez által az egyes részletekre korlátozzuk s az eddigi becses munkát újabb nézetnek egészen áldozatul nem dobjuk.

A bizottság tagjait pedig városunknak mind a hat keruleteből állítaná össze, hogy e fontos tárgy részleteihez minden érdekelt polgárnak a képviselőletében hozzászólhasson valaki.

Ha az első tanulság a megfontolásra nézve ekként érvényesül: érvényesülni kell a második tanulságnak is, mely a végrehajtásra vonatkozik.

Az eddigi rendszerről képet nyújt a Nagyuj-utca, most József kir. herceg-utca. Egyenesté akarták szabályozni. E végett észak felől a telkekből akarták pótolni, dél felől pedig a telkekhez akarták csatolni. Az utóbbi rész beépült, az utcahoz csatolni kívánt rész pedig nagyobb részt ma is beépítve maradt s így az utca sok helyt megszükkült, zeg-zugos lett, vagy mint a miniszter mondja, rendszertelenség következett be, talán évszázadokig.

Ennek az volt az oka, mert a szabályozásnak utjában álló akadályok nem vételek tekintetbe s nem háritották el. A részletkérdések tehát fontosak, mert elintézésüktől függ a kivitelnek célszerűbb, könnyebb olcsóbb módja, a végrehajtásnak

gyorsasága s a nagyuj-utcaihoz hasonló szomorú példák elkerülése.

Ajánlja elfogadásra benyújtott határozati javaslatát, mely szó szerint a következőleg hangzik:

A bemutatott szabályozási tervet, egyelőre ugyan még nem végleges gyanant, hanem olyan vázlatképen, melyet egyes részleteiben célszerűség és könnyebb megvalósíthatás szempontjából még fokozottabb tanulmány tárgyává tenni, minnek eredményéhez képest esetleges javításoknak alávetni, s ennek megfelelően átdolgoztatni kíván, közgyűlésünk elfogadja.

A részletekre vonatkozólag kívánt felülvizsgálás, javítás s átdolgozás végett a tanács által kiküldendő elnökön, jegyzőn s előadón kívül Stégmüller Árpád, dr. Varga Lajos, dr. Tüdös János, Tóth István, Harangi Sándor, Komlóssy Arthur, dr. Fejér Ferenc, Keskés István, Beregi Nagy Sándor, Stingly Kálmán, Juhász Ignác és dr. Kőrösi Kálmán bizottsági tagokból oly megbízással alakít küldöttséget, hogy indokolt munkálatát még a folyó év végéig leendő tárgyalhatás céljából, 1907. évi október hó folyamán a városi tanácshoz terjessze be.

Aczél Géza főmérnök is azt tartja, hogy ilyen nagyszabású dologban nem szabad addig végérvényes határozatot hozni, míg a város egész lakossága nincs teljesen tisztában a tervvel. Hozzájárul a Márton Imre indítványához s azt elfogadásra ajánlja, mivel az ügynek csak alaposabb előkészítése kedvéért történt.

Kőrösi Kálmán dr. azt óhajtja, hogy az összes javaslatokat, kikötéseket stb. miket a Márton — indítványában kontemplált bizottság készíteni fog, valamint az egész szabályozási tervet sokszorosíttatni kell s kiosztatni a törvényhatósági bizottság összes tagjai között. Egyebekben szives örömmel járul hozzá a Márton Imre ügyvéd indítványához.

Balkányi Miklós dr. nem érti a javaslatnak azon részét, hogy az indítványt általánosságban elfogadja a közgyűlés. Kérdi, lehet-e majd később változtatni a terveken?

Márton Imre készséggel megadja a kívánt felvilágosítást. Ó épen azért óhajtja, ugyszólván *kötött marsrutával* kiküldeni a bizottságot. E bizottságnak jóformán csak egészen aprólékos, de a közönséget mégis nagyon érdekítő részletkérdésekkel lenne dolga. Ó a maga részéről, mint már indítványában is kimondta, a tervet általánosságban, tehát az utcanytások stb. dolgát helyesnek találja.

A Kőrösi-indítvány dolgában az a véleménye, hogy a többszörözés kérdése a kiküldendő bizottság elé utalandó. Ugyanez a bizottság elé nyújtandók be az esetleg beérkező kérvények, javaslatok, melyek a város szabályozására vonatkoznak. Még egyszer hangsúlyozza, hogy ó s pártja is lelkes örömmel óhajtja megvalósítani a szabályzatot, de úgy, hogy azon a miniszter ne gondolkozhassék négy évig s nekünk azután négy évig kelljen dugdosnunk, rejtegetnünk a tervünket.

Stégmüller Árpád szintén meleg örömmel fogadja el a Márton Imre indítványát. Indítványozza, foglalozzék a tanács a piac-péteri-fai sugarut letesíthetése, de általában a szabályozás könnyebb s olcsóbb lefolytathatása céljából annak tanulmányozásával s adatbeszerzésével, miként lehetne 30 évi adómentességek s más kedvezmények segítségével utcanytásra, másfelől pedig új építkezésekre ösztönözni a lakosságot.

Török Péter szintén elfogadja a Márton indítványát. Utasítandónak tartaná a küldendő bizottságot, hogy mielőtt valamely városrészre vonatkozólag a szabályozási tervet elkészítené, tartson az ottlakókkal együtt az illető helyen helyszíni szemlét.

Aczél Géza a Stégmüller Árpád ideiglenes házadómentességet célzó indítványát egyfelől korainak, másfelől időszerűtlennek tartja. Korainak, mert szabályozási tervünk még nincs, időszerűtlennek mert a kormány az ilyenféle városi törvény előkészítésével épen most foglalkozik. A Török Péter indítványát mellőzhetőnek tartja.

Stégmüller Árpád fentartja indítványát.

Balkányi Miklós a kapot felvilágosítások után elfogadja a Márton Imre indítványát. Pótlólag azon indítvánnyal áll elő, hogy a küldöttség a városrendezési tervről adandó jelentésben annak pénzügyi részére vonatkozólag is tegyen jelentést.

Márton Imre kijelenti, hogy ez Balkányi dr. javaslata az ő indítványában befoglalatik.

Thieszen Arthur parkot óhajtana létesíttetni, gyerekjátsszóhelyekül, a város minden részében.

A törvényhatósági bizottság ezután a Márton Imre indítványát egyhangulag elfogadta azzal, hogy a küldöttség elnökét, jegyzőjét és elnökét a tanács jelölje ki. Elnöke a küldöttségnek Körner tanácsnok lesz. A főispán, midőn kihirdette a határozatot, buzgó munkálkodásra hívja fel a küldöttséget.

Az építési szabályzat.

Varga Károly tb tanácsnok bemutatja a már általánosságban elfogadott szabályrendeletet elfogadásra, azon kérelemmel, hogy annak ezúttal csak a miniszter által kifogásolt részleteit tárgyalja a közgyűlés.

Márton Imre ezt a javaslatot sem tartja köllőleg előkészítettnek. Időnyerés, kellő megérthetőség s a netaláni ellentétek elsimítása s a közgyűlés munkájának megkönnyítése végett a tervezetet a juniusi rendes közgyűlés napirendjére óhajta kitűzteni. A közgyűlés a tervezet tárgyalását az októberi közgyűlésre halasztotta.

Weszprém Zoltán főispán ekkor egyéb tárgy hiányában a közgyűlést délutáni 5 órakor berekesztette.

Félóra mulva megtartották a hitelesítő közgyűlést is, mely a szabályozási tervet készítő bizottságba Márton Imre indítványozót választotta meg **Harangi** Sándor helyére ki tagságot nem volt hajlandó vállalni.

Irodalom.

Adomány a főiskolai könyvtárnak.

Hódy Béla, egyházi levéltáros, a Sárospataki Jakab kollégiumnak indult hagyatékából értékes nyomtatványokat és kéziratokat mentett meg a főiskolai könyvtár számára. — Köztük van a Sárospataki egyháztörténeti adatok nagy tömege és a Budai Ézsaiás használta jegyzet a XVII. század egyháztörténelméhez; azonkívül a sárospataki kollégium régi tanmenete. — **Kovács** Ferencné Karap Emma urnó pedig a Fűvész-könyv híres szerzőjének, **Diószegi** Sámuelnek egy külföldi tagsági levelét, egyik egyházi beszédének eredeti kéziratát, a **Diószegi** család armális levelét, a **Fűvész** könyvnek **Diószegi** számára nyomtatott s az ő kezeirésével megjegyezgetett példányát és **Fazekas** Mihály Ludas Matyijának 1817-iki bécsi képes kiadását ajándékozta a könyvtárnak. Az igazgatóság ez uton is köszönetet mond az adományozóknak.

Sikkasztó gyári gyakornok.

Megszökött a gyár pénzével.

— május 17.

(Saját tudósítónktól.) Szenzációs ügy foglalkoztatja a debreceni rendőrséget. A bűnügy ugyan csak egy közönséges sikkasztás körül forog, de érdekességet az kölcsönöz neki, hogy a tettes egy uri család sarja, akít szertelen mulatozási vágya és más költséges passziói a bűn útjára vittek.

Az eset részletei a következők.

Baumann Andor, egy alig 20—21 éves, uri családból való fiatalember

a debreceni erőtakarmány gyárban volt alkalmazva mint irodai gyakornok. A fiatalember a kereskedelmi iskolák végzetével gyakorlatra akart szert tenni és azért lépett a gyár szolgálatába.

Baumann eleinte szolid megbízható embernek ismerték. Megbízta benne. Később azonban a fiatal gyakornok igen sűrű szereplője volt a város éjjeli életének, amelynek költségeit természetesen nem fedezte szerény fizetése, így csakhamar eladósodott. Valószínűleg ez a sajnálatos körülmény vitte a bűn útjára is.

Baumann tegnap a délelőtti órákban a gyár igazgatója a helybeli **Alföldi** Takarékpénztárba küldötte, hogy ott 970 koronát fizessen a gyár folyószámlájára. A fiatal ember átvette a pénzt és azzal elindult.

Baumann azonban még a délutáni hivatalos órák alatt sem tért vissza az irodába. Ez gyanút keltett; a gyár igazgatója rosszat sejtve telefonált a takarékpénztárhoz, honnan az a válasz érkezett, hogy a gyakornok a nap folyamán egyáltalában még ott sem volt.

Az igazgató nyomban tisztában volt vele, hogy a fiatalember sikasztást követett el és a rája bizott összeggel megszökött. Küldöncével nézették a lakásán is, de ott nem találták. Erre nem volt más mód, mint feljelentést tenni a rendőrségen.

A rendőrségen **Mile** Pál rendőrfogalmazó rögtön a legszélesebb körű nyomozási tette folyamatba. Táviratilag felhívta a fővárosi és vidéki rendőrséget, hogy nyomban tartóztassák le, ha esetleg oda érkezne.

Baumann valószínűleg még valamelyik, a déli órákban induló vonattal szökött meg Debrecenből.

Mentőszakosztály a főiskolában.

Okleveles mentő akadémiai hallgatók.

— május 16.

Ama humánus mozgalom árhullámai, melyek végig vonultak az egész országon, áthatoltak vén kollégiumunk mohos falán is. Az illetékes körök hívó szövegére a főiskola két, teológiai és jogi fakultásáról tömegesen csoportosultak ifjaink még az iskolai év kezdetén a mentőszervezethez s a vezető férfiak többszöri körükben való előadásai után mintegy kétszázán jelentkeztek és vállalkoztak a mentőtanfolyam hallgatására.

Az előkészületek azonban gátat vetettek az egyetemleges kiképzés elé, amely ezelőtt mintegy két hónappal vette kezdetét, amikor is az első harminc tagú csoport kezdte megszerezni az első segélynyújtás körül felmerülő tudnivalókat. Az előadó orvosok a humánus célt szolgáló nagy buzgalommal végezték munkájukat a hat heti mentőkurzus alatt, úgy, hogy ma már a tüzoltó laktanyában a mentőegyesületbe beiratkozott akadémia, de tulnyomóan teológiai hallgatók a mentővizsgálatot sikeresen letéve, mentőokleveleket adnak ki számukra. Az elmaradott többi ifjakra ezek szerint majd csak a jövő iskolai év folyamán kerül a sor, amikor egyetemlegesen is kiképzést nyernek. Azután, amint a debreceni mentőegyesület viszonyai megengedik, a főiskolában, vagy annak körzetében egy teljesen akadémiai hallgatókra szorító mentőáll-

mást állítanak fel, hogy itt praxi is ne csak ismereteket szerezzenek és tapasztalatkörüket szélesbítsék, hanem hogy a gyakorlatból is ki ne essenek.

Hogy milyen jelentősége van ennek az egész dolognak és hogy mennyiben van jelentősége a most még képezés alatt álló, de nemsokára az élet nagy munkamezejére lépő ifjak életében s mennyiben mozdítja elő a humanitás értéke mellett azok népszerűségét is, nem igen kell fejtegetnünk. Hiszen a zsidó szociálista agitátorok által a papok ellen fanatizált nép ezek láttára nemsokára papját, lelki tanítóját, hanem orvosát, testi gondviselőjét is megtalálhatja lelkipásztoraiban, ez által nagyobb tisztelet és szeretet lehet osztályrésze, amire pedig olyan nagy szükség van a jelentőséves alapjára emelt tultengő szociálista világban a szegény lelkipásztoroknak.

Hátha még azok a ma már csak látványossági szempontból ismert, eldugott tüzőltő „gérundium”-ot nagy botok is még egyszer használatba kerülnek!

Színház.

* **Nyári szinkör Debrecenben.** Révi Nándor dr. ügyvéd s egy közel negyven tagból álló érdekes csoport állandó nyári szinkört óhajta létesíteni Debrecenben. Mint mindenki tudja, igen régi ez a terv, de mindmostanáig közel sem jutottak tervezői a megvalósításhoz. — Az érdekes csoport tagjai ma délután 5 órakor érkekezletre gyűlnek össze a városháza nagytermében.

Szélhámos banda Debrecenben.

Becsapott utazó.

Mese a zálog-jegyekről.

— május 17.

(Saját tudósítónktól.) Hogy Debrecen nagyvárosias jelleggel bír, azt legjobban, legalább bűnügyi szempontból a naponként megismétlődő legkörmönfontabb szélhámoságok és különböző csalások bizonyítják. A tegnap folyamán is két igen érdekes körülményekkel bíró szélhámoság történt, még pedig csodálatosképp mindkettő a nyílt utca során. A két család tény körülményei arra a feltevésre engednek következtetni, hogy mindkettő egy és ugyanazon alakok követték el, így tehát egy egész bünszövetkezett működik Debrecenben.

Az első eset különösen érdekes részletei a következők:

Löwinger Károly budapesti kereskedelmi utazó üzleti ügyekben pár napja Debrecenbe tartózkodik. Tegnap délelőtt mikor ügyfeleit keresse fel; a Csapó-utcán jártában hirtelen egy igen választékosan öltözött fiatalember toppant eléje és minden bevezetés nélkül elkezd panaszkodni, hogy milyen udvariatlanok a debreceni kereskedők. Még szóhoz sem engedte jutni az utazót, mikor teljes részletességgel elmesélte, hogy ő két zálogcédulet vitt el egy debreceni ékszerkereskedőhöz, hogy azokat miután igen nagy pénzügyi zavarokban szenved vegye meg, igen poton áron adja el. A kereskedő azonban egyszerűen kiutasította, hogy ő nem vesz lopott tárgyakat.

Az előkelő idegen alig hogy befejezte méltatlankodását, lélekszakadva rohan feléjük egy uriember, az állítólagos ékszerkereskedő és sűrű bocsánatkérések között kérte, hogy engedje át a zálogjegyeket, az előbb tévedésben volt, de most már jó áron megveszi.

Az ál-eladó erre kijelentette, hogy előbbi gorombaságai után nem adja el neki a zálogcéduletet, hanem felajánlotta **Löwinger** utazónak, hogy átengedi neki 100 koronáért.

Löwinger előtt egészen valószínűnek tűnt fel az egész história, azért hajlandónak mutatkozott a vételre annál is inkább, mert a zálogjegyeken nagy becsérték volt feltüntetve. Kivett zsebéből 100 koronát és átadta az ismeretlen fiatalembernek a zálog-

jegy ellenében. De mikor a cédulákat szorosabban szemügyre vette, többféle szabálytalanságot észlelt azokon, ami felkeltette a gyanúját, hogy azok értéktelen hamisítványok. Láta, hogy be van csapva, ijedten akarta visszakövetelni pénzét az ismeretlen egyénektől, de azoknak már csak hült helyét találta. — Ugyanis míg ő a zálogjegyeket nézegette, a körmönfont szélhámósok megugrottak. — A becsapott ember a rendőrségre szaladt, hol feljelentést tett a teljesen ismeretlen tettesek ellen. A szélhámósokat a rendőrség nyomozza.

A másik nem kevésbé érdekes eset. Alighanem itt is az előbbi szélhámósok valamelyikének keze működött. Seres István gazdálkodó ugyanis tegnap délelőt betért az Angol királynő söresarnokába. Kerékpáron jött és míg a söresarnokban tartózkodott, a biciklit kint álló kocsisa őrizetére bízta. Pár perccel később egy idegen fiatal ember ment arra. Egyenesen a kocsis felé tartott és így szólt:

— Ah! ez a barátom új kerékpárja. Azt mondta próbáljam ki. Adja csak ide.

A kocsislegény gyanútlanul átengedte a biciklit gazdájának állítólagos barátjának, aki oly gyorsan hajtott, hogy pár pillanat múlva még a látóhatárról is eltunt.

Mikor Seres István visszatért meglepetve hallotta a történetet. Nyomban a rendőrségre sietett és feljelentést tett.

A téglagyári munkások sztrájkja.

A kőfaragók bérmozgalma.

Legújabb sztrájkok fejmenyei.

— május 17.

(Saját tudósítónktól.) Mint a tavaszi munkaidőben a különböző sztrájkok hosszú sorozata. A festő és asztalos sztrájk meddő-sége, eredménytelensége dacára a téglagyári munkások legnagyobb része sztrájkba lépett. Szintén be-szüntették a tegnapi napon a munkát az egyik helybeli nagyobb kőfaragó ipartelepén is.

Részletes tudósításunk itt következik.

A Horváth-féle téglagyárban mintegy 90–100 munkás nyer alkalmazást a nyári hónapokban. A munkások nagyobb hányada Szegedről és Szentendréről jött le dolgozni. Ez a hatvan munkás tegnapelőtt teljesen váratlanul abbahagyta a munkát. Követeléseik a béremelésben csuesosodik ki. Azonkívül követelik, hogy őket rendszeren, a kellő és a szerződéseikben megállapított időben pontosan fizessék ki, mert most az a panaszuk, hogy a bérkifizetésnél melyek rendszerint szerződéseik szerint az egész munkaidő leteltével történik, rövidséget, vagy késedelmet szenvednek.

A rendőrfőkapitányság ipar-ügyosztálya mindent elkövetett, hogy a sztrájkot a békés megegyezés alapján megszüntesse; ez azonban mindezt ideig nem sikerült. Vetéssy Béla rendőrfogalmazó tegnap egész nap tárgyalta a munkaadóval és a munkások kiküldötteivel. Közéledés ugyan történt, de a munkabéreknél mutatkozó ellentéteket a tegnapi békéltető tárgyaláson sem tudták megszüntetni, így a harc változatlanul tovább folyik.

Titonelli kőfaragó ipartelepén tegnap hagyták félbe a munkát a

telep összes munkásai. Követeléseik bérfelemelés és a munkaidő rendezése körül forog. Békéltető tárgyalást ebben a sztrájk ügyben ma délután tartják meg.

Ipari tanfolyam Debrecenben.

Ipari tanfolyamok a kamarakerületben.

— május 17.

(Saját tudósítónktól.) A kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter tervbe vette, hogy az ország minél több városában ipari tanfolyamokat szervez, nagyobb ipari központokban e tanfolyamok ideiglenesek lesznek, mert fokozatosan ipari szakiskolákkal fognak felcserélteni, oly helyeken azonban, melyek szakiskolák létesítésére nem alkalmasak, e tanfolyamok mesterek és segédek részére állandóbb jelleggel tervezetnek.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara is megbízást nyert, hogy a kerületből az iparosságokhoz illy tanfolyamokra vonatkozó kívánalmait összegyűjtse és felterjessze. Nemrég a kamara fel is terjesztette javaslatával a kerület kívánalmait; alábbi kivonatban ismertetjük azokat.

A kamara sajnálattal észlelte, hogy sok nagy városban, melyekben pedig ez iparoktatási intézmény nagy gyakorlati hasznai igen szükségesek volnának, részben az iparosság, részben a hatóságok közönye miatt, nem jelentkezett megfelelő mérvű kívánalom. Örvedetes azonban, hogy viszont több helyről az iparosság tanulni, fejlődni vágyásának számos jele tapasztalható.

Tanfolyamokat kértek egyébként a következő helyekről:

Debrecenben a timár iparban. Szatmárnémetiben az asztalos, cipész és magyarszabó iparban.

Nyiregyházán a cipész, szabó és az építő iparral kapcsolatos iparágakban. Nagybányán a szabó, cipész és asztalos iparban.

Nagykárolyban ács, asztalos, bádogos, cipész, esztergályos, fazekas és kályhás, kalapos, kerékgyártó, kőműves, kovács, lakatos, pintér, szacó, szijgyártó, szobafestő. szűcs iparágakban.

Karacsonon szabó, cipész és az asztalos iparban.

Kisvárdán az ács és kőműves iparban.

Munkácsen a szabó iparban. Hajduböszörményben szobafestő, fény-mázoló, asztalos, ács, kőműves, cipész, esztergályos, kovács, lakatos, kerékgyártó és a szabó iparban.

Törökszentmiklóson az építő iparral kapcsolatos iparágakban.

Hajdudorog községben az építő iparosok-, a vas- és fémiparosok-, cipész iparosok és szabó iparban.

Felsőbányán a fazekas iparban. Kunszentmártonban cipész és szabó iparosokban.

Jászapátiban az asztalos, szabó és esztergályos iparban.

Nagykunmadarason a esztergályos iparban.

Halmiban a szabó és a esztergályos iparban.

Hírek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadó-hivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi oszarnok ... .. lépcső-folyosóján. Telefon 412 ... ..

Pünköshti legátusok.

Elekcio a főiskolában.

— Május 17.

(Saját tudósítónktól.) Az ev. ref. főiskolában a napokban folyt le a pünköshti legáció választás. Az elekcio eredménye a következő:

Debrecen Miszti Mihály senior, Szele Miklós 4. th., Soós István 4. th., Debrecen—Homokkert Jobbágy Ferenc 4. tk., Hajduböszörmény Kovács Gábor 3 th., Hajdubárház Faa Ernő 3 th., Hajdunánás Taczy Ferenc 4 th., Hajdubagos Bartha Dezső 1 th., Hajduszoboszló Papp Antal 4 theol., Józsa Balogh Ignác jh., Kaba Palesy Sándor 3 th., Karcag Varga Csongor 4 th., Mikepéres Oláh István 1 th., Nagyléta Baranyi Lajos 2 th., Nádudvar Polgár Gyula 2 th., Nyirbátor Lányi Elemér, Püspökkladány Halász Imre 3 th., Sámson Rác István 2 th., Sáránd Herpai Gábor 1 th., Szovát Fias Kálmán 2 th.,

Monostorpályi Kovács Antal 2 th., Nagyalu Csentes Imre 4 tk., Nagykálló Juhász Sámuel 2 th., Nagykereki Kovács Gyula 1 th., Nagyléta Baranyi Lajos 2 th., Nagyszalonta Mikó Imre 3 th., Nádudvar Polgár Gyula 2 th., Nyiregyházi Tukács Dezső 4 jh., Okány Nemetiár Sándor 2 th., Ócsöd Tarnóczy Lajos 2 th., Pele Molnár Gábor 4 th., Pocsay Papp Ernő 1 jh., Poresalma D. Kres Gyula 1 jh., Sárközujlak Vadai Béla 2 theologus, Sealecs Rusz János 1 joghalgató, Szatmárnémeti Bodnár Béla 2 jh., Szatmárnémeti Bodnár Géza 2 jh., Szeghalom Kerekes Béla 3 th., Szentes Földessy József 2 th., Szinyérváralja Szabó István 1 th., Szerp Nagy Sándor 1 th., Székelyhíd Szabó Zoltán 1 th., Szovát Fias Kálmán 2 th., Tetétlen Oláh Károly 1 th., Téglás Szabó Kálmán 2 th., Tépe Hajdu Árpád 2 th., Tiszadada Szűcs József 1 th., Tiszadob Székelyhidi Béla 2 th., Tiszafüred Varga Antal 2 th., Tiszalök D. Tóth Lajos 1 th., Tiszatass Ungvári Károly 3 th., Tiszaszentimre Szondi Lajos 1 th., Tiszaszőlős Király Péter 1 th., Törökszentmiklós Rásó János 4 th., Turkeve Vass Antal 3 th., Ujfehért Molnár Ferenc 1 th., Vámospéres Selocsfijén Béla 1 th., Vértes Csizsár Árpád 2 th., Vésztő Bethlerdy Endre 3 th., Vitka Orosz Ernő harmadéves theologus, —

Abádszalók Kézy Ignác 3 th., Bagamér Tusa Menyhért 1 th., Bakonszeg Dógei Kálmán 1 th., Balkány Széchenyi István 1 th., Balmazújváros Kollonai László 1 th., Báránd Bucsei László 2 th., Békés Baróthy István esk., Békésgyula Enyedi Sándor 4 th., Berekböszörmény Gócs Lajos 1 th., Berettyó-szentmárton Oroszlán Sándor 1 th., Berettyó-ujfalu Fekete János 3 th., Bihar Boros Jenő 2 th., Bihardiószeg Bodnár Gábor 2 th., Biharpuspöki Németh István 2 th., Bihar-torda Veress Sándor 1 jh., Biharudvari Nyeste István 2 th., Büdszentmihály Boér Károly 3 th., Csenger Igyártó Sándor 2 th., Darvas Siposs Imre 3 th., Derecske G. Szabó Gábor esk., Erendréd Csépe Béla 2 th., Érkötvéyes Paksy Kálmán 2 jh., Ersemjén Bán István 4 th., Esztár Babicsák József 2 th., Földes Sárközi Lajos 3 th., Furta Ignécy Sándor 2 th., Geszt Domokos József 3 jh., Gyoma Harsányi László 4 th., Hosszapályi Tercy Géza 1 th., Hódmező-vásárhely Kocsis János 3 th., Hódy Gusztáv 3 th., Vágó Károly 3 th., Kozdy János 3 th., Józsa Balogh Ignác jh., Kemece Hegedüs Albert 3 th., Kisléta—Máriapócs Dibáci József 1 th., Kismarja Rác Károly 2 th., Kisujszállás Mózes István 4 th.,

Komádi Tuba Endre 3 th., Körösladány Karácsony András 3 th., Köröstarcsa Nagy Sámuel 1 th., Kunhegyes Csokonai József 3 th., Kunmadaras Kuhas Ferenc 3 th., Margitta Papp József 2 th., Mártonfalva Filep Sándor 1 th., Mezőberény Kallós Tivadar 3 th., Mezőtur Molnár Béla 2 th., Erdős Károly 2 th., Micske Fejes Gábor 1 jh.

Hamis kártyások garázdálkodása.

Kifosztott parasztok.

— május 17.

(Saját tudósítónktól.) Debrecenben állandóan egy hamis kártyás banda működik, mely a rendőrség minden óvintézkedése dacára hol itt, hol ott üti fel a fejét, mindent szedve kisebb nagyobb mértékben áldozatokat, kifosztva keresményükből tudatlan, jóhiszemű parasztokat.

Tegnap megint közrekerült ez a hirhadt társaság és azt hisszük, hogy egyhamar nem is hagyja el a rendőrségi központ fogházát.

Tegnap a déli órákban Varga György és Tóth János hajduböszörményi kiszagdák az állomás épületében nyugodtan várták a vonatjuk indulását, mikor egyszerre csak előtűnt letelepszik három alak és elkezdnek kártyázni. Addig-addig forgatták a kártyákat, addig-addig ösztökélték a parasztembereket, míg ezek szépen belemelegedtek és szintén leültek közbük játszani.

„Itt a veres, hol a veres“ elnevezésű szemfényvesztő hamis kártyázást folytattak. A ravasz sipisták előbb nyerni engedték a parasztokat, kik egészen felhevültek e nagy nyereség tudatában.

De aztán fordult a kocka. A sipisták mindenféle szemfényvesztő manipulációkkal megfordították a szerencsét és a parasztoktól összes keresményüket csakhamar elnyerték.

De Varga György és Tóth János rájöttek, hogy hamiskártyásokkal van dolguk, azért erősen követelték vissza pénzüket, a hamis kártyások látva a veszedelmet megugrottak. A parasztok utánok és a 18. sz. rendőr segítségével csakhamar elfogták az egész bandát és a rendőrségi központra kísérték.

Itt aztán kiderült, hogy a díszes alakok notorius zsebtolvajok Dédai László, Elekes Sándor és Kovács Ferenc személyében. Hasonló bűnesetekért már számtalanszor voltak büntetve. Az eljárást megindították ellenük.

— **Thaly a M. I. Ö. T. diszelnöke.** Thaly Kálmán a főiskolai Magyar Irodalmi Önképző Társulat diszelnökévé választotta. A diszelnökségről szóló remekbe készült oklevelet e hó 27-én, a Társulat e napon d. e. féltizenegy órákor tartandó ünnepi ülésén fogják átnyújtani az ősz költőnek, kit a közgyűlésre külön küldöttség hív meg.

— **A sáskairtás.** Uglátszik nemesak Debrecen környékén és a Hortobágyon, hanem az ország más helyén is pusztít a marokkói sáska. Erre enged következtetni Darányi miniszternek legújabb rendelete, amelyet tegnap adott ki. A gazdáknak az a reménye, hogy sz. idei kemény tél véget vet a sáskajárásnak, nem teljesült. A földművelésügyi miniszteriumot nem találja készületlenül a sáska és az előzetes intézkedéseket már megtették, hogy a sáskajárásnak az idén véget is lehessen vetni. Valószínű, hogy az irtás egyáltalán csak a pünkösdi ünnepek után fog kezdődni, mert várni kell, hogy a sáska zöme, vagy legalább irtható mennyisége kikeljen. A sáska késői kezelése az idén ugyan némi kárral jár, mert az irtás idejét, melynek az aratás szab határt, rövidebbre szorítja, ámde ez az idő veszteség talán kipótoldódik azzal, hogy a munka két óránként váltott lovakkal reggel 4 órákor fog kezdődni s eltart, amíg este dolgozni lehet.

— **A debrecen-nagyvárad vasut.** A debrecen-nagyvárad vasut közgazgatási bejárása dolgában tegnap a hivatalos hirdmény is megjelent. Eszerint a bejárás teljes öt napon át fog tartani, május 21-ikétől 25-ikéig.

— **Debreceniek a karcagi Kossuth-ünnepélyen.** Karcag város közönsége e hó 20-án, pünköszt másodnapján leplezi le Kossuth Lajos szobrát, nagy ünnepség keretében. Az ünnepen Debrecen városát Szabó Kálmán orsz. képviselő és Király Gyula tanácsnok fogják képviselni.

— **Békéltetés.** Az ipartestületen ma délután rendes békéltető tárgyalás lesz, melyen a segédek és munkaadók között felmerült vitás ügyeket intézik el.

— **A nyirbátori vásár.** Kossuth kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Nyirbátor községben a május 30-án tartatni szokott tavaszi vásárt az idén kivételesen június 6-án tartassák meg.

— **Az iparkamarai választásokat helybenhagyták.** A kamarai tagválasztások ügyében ma érkezett le a keresk. miniszter válasza. Helyben hagyja a választást, mert oly mérvű szabálytalanságot nem tapasztal, ami a megsemmisítést tenné szükségessé. Elismeri a miniszter, hogy a képesítéshez nem kötött iparágak kizárása méltán okoz elkedvetlenedést s a kamarai intézmény szellemének jobban felelne meg az arányos képviselet, azonban a választás esélyeivel és eredményeivel szemben tenni nem lehet. A debreceni ipartestület azon felterjesztésére nézve, hogy vajjon az ujonnan megválasztott beltágok nem kezdenék-e meg azonnal működésüket, közli a miniszter, hogy míg az új kamara meg nem alakult és az új elnökséget a miniszter meg nem erősíti, a régi kamara megszűntnek nem tekinthető és annak ügyeibe mások miatt az eddigi tagok bele nem folyhatnak.

— **A Willand testvérek** cirksza napnap után nagy érdeklődés mellett tartja meg előadásait. A cirksuz előadásai igazán magas színvonalon állanak s olyan mutatványokban leggazdagabb, amelyeket Debrecen közönsége még nem igen látott, így a nyújtótornászok elsőrangúak s bámulatosan ügyesek. Holmes Lucy bur nő lefántjai is párjukat ritkítják, nzm szólva a művész komikus Willandokról és a lovas mutatványokról. — Holnap szombaton nagy tisztelet estély lesz, melyen a Villandok több számmal fognak szerepelni. Ujabb és újabb mőkákat mutatnak be, köztük a Budadesten 200 estén előadott Hamlet paródiát s a nevetető macska duettet. Ezen kívül a tréfák, a mőkák egész seregét adják elő s így egy nevetető, élvezetes estét fognak szerezni a közönségnek.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferenc-utcai templomban a beálló „Sewuoth“ ünnepnapokon az istentisztelet következő időben fog kezdődni: ma péntek este 7 és egyneked órákor, holnap, szombat délelőtt pont 9 órákor, délután öt órákor, este pedig 7 és háromnegyed órákor, vasárnap délelőtt pont 9 órákor, délután négy órákor és este 7 és fél órákor, hétfőn „mazkir“-ral egybekötött „Haskomah“ reggel 6 és fél órákor, a főmazkir és az azt megelőző hitszónoklat délelőtt 10 és fél órákor. Köznapokon további rendelkezésig reggel 6 órákor és este 7 és fél órákor. A hitközség.

— **Sertésvész.** Hajduszováton és Hosszupályiban nagy erővel lépett fel a sertésvész, miért is ezeket a községeket a tegnapi nappal zár alá vették.

— **Eltörte a lábát.** A munkások végzete érte utól Posta Gábor 40 éves kőműves segédet. Posta tegnap a római katolikus főgimnáziumnál egy állványt bontott le. Munkaközben lebukott a magas állványról és lábát eltörte. — Az értesített mentők kivonultak és első segélyben részesítették a szerencsétlen munkásembert, kit aztán lakására szállítottak további gyógykezelés végett.

— **Sarkadi Vilmos tarkaszinpada** tegnap este nyílt meg. Az első előadásra zsufolásig megtelt a Bika mulató udvarkertje. A műsor pompás, a tagok mindenike elsőrangú. Most csak a Jukitó Toro japán csoportra, Keenwood zsonglór pompás mutatványaira hívják fel a közönség figyelmét. A Sarkadi tarka szinpada magasan felülemelkedik az orfeumok színvonalán s méltó mindenképen a kitüntető pártfogásra.

— **A jótékony nőegylet népünnepélye.** A debreceni jótékony nőegylet május hónap 26-án tartandó népünnepén lankadatlan buzgalommal működik a választmány. A tegnapelőtt tartott rendezőbizottsági ülésen az összes szerepeket kiosztották és elhatározták, hogy a népünnepélyen mindent olcsón, vendéglői és kávéházi áron fognak árulni. A nőegylet választmánya a népünnepélyen kíséretével megjelenő Thaly Kálmán dr. orsz. képviselőt is ünnepélyesen fogja fogadni. A népünnepély programja már készen van, a villamos színház is épül, a Simonyi-ut elején disz táblára festett vőfély rigmusokban hívogatja a vendégeket, elsorolva, hogy mi minden látható a népünnepélyen.

— **Gázgyári munkások nyugbér-szabályzata.** A városi légszeszgyár munkásainak érdekében igazán a méltányosság legszélső határig megy el a város. Anélkül, hogy ilyen irányú óhajítás a munkások részéről fölmerült volna, a város nyugbér-szabályzatot készített az összes alkaimazottak számára, még pedig oly kedvezőt, aminő alig van még egy valamelyik gyárvállalatnál. A világitási bizottság, mely Körner tanácsok elnöke mellett ma délután ülést tart, e szabályzat tervezetét is tárgyalás alá veszi.

— **Felismert tolvaj.** Tegnap este rendőrök állították elő a bűnügyosztályon Juhász Antal, 29 éves, rovtimultu, hely és foglalkozás nélküli egyént. A bűnügyosztályon vallatása közben kiderült, hogy többféle lopás terheli a lelkét, miért is lezárták.

— **Halálozások.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: özv. Főris Mihályné ev. ref. 80 éves, Szabó Eszter ev. ref. 2 éves, Szentesi József ev. ref. 6 hónapos, Szabó Ferenc ev. ref. 4 hónapos, Karaszek János r. kath. 10 hónapos.

Ha szépet és olcsót akarunk vásárolni, bizalommal keressük fel Mentze áruházát, Kossuth-utca 4. szám alatt.

Üti készletek, kézi bőröndök, női kézi táskák, pénz-, szivar- és cigarettatárcák a legszebb kivitelben Mentze áruházában, Kossuth-utca 4. szám.

FÉREN CZ JÓZSEF keserűvíz

a legerősebb keserűvíz a világon 21.

A BILKEI ÉS RADOVÁNOVICS

449

csödtömegéhez leltározott összes áruk u. m.: festmények, szentképek, tájképek, történelmi képek, keretek stb. **Nyugoti-utca 38. szám alatt** rendkívül olcsó árban elárúsítatnak. — Az árusítás május 16-tól naponta délelőtt 9—12 és délután 3—5 óráig folyik. —

Ertse meg jól

az Odol egészen sajátosság hatásának óriási fontosságát: míg a többi száj- és fogtisztító szer tisztán csak a szájöblítés rövid pillanataiban hat, addig az Odolnak határozottan tartós hatása van, mely a fogak tisztítása után is még huzamosan tart. E tartós és utóhatás igen érdekes tudományos vizsgálatok tárgyát tették, melyek valamennyien egyértelműleg bebizonyították, hogy az Odolnak e sajátosság hatása folytán rothadási folyamatok nem keletkezhetnek a szájban, s így a fogak romlását megakadályozza.

Aki az Odolt következetesen alkalmazza, az a tudomány mai állása szerint képzelhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

Távirat és telefon.

A horváth képviselők obstruálni akárnak.

Budapest, május 16. Wekerle Sándor miniszterelnök ugyanis mint pénzügyminiszternek, továbbá Kossuth Ferenc kereskedelmi és Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a horvát képviselőkkel folytatott tanácskozásai ma délután 4 óráig tartottak. A tanácskozások azonban nem vezettek eredményre, ami a horvát képviselők közt nagy megütközést keltett. A horváth delegátusok kijelentették, hogy ha a további tárgyalások sem vezetnek eredményre, a képviselőházban tiltakozó deklarációt fognak felolvasni s ezután testületileg kivonulnak a Házból. Majd pedig egy Zágrábban egybehívandó közgyűlésen mindnyájan lemondanak mandátumaikról, mire a kormány kénytelen lesz a horvát országgyűlést feloszlatni.

Árpádházi szent Erzsébet emlékezete.

Budapest, május 16. Árpádházi szent Erzsébet halálának 700 éves évfordulója alkalmából megalakult bizottság ma délután Izabella főhercegnő elnöklése alatt közgyűlést tartott. A közgyűlésen jelen voltak a magyar kormány tagjai teljes számmal, fényes-előkelő közönség élükön Izabella és augusztai főhercegnőkkel, József kir. herceggel. Zichy János gróf üdvözlő szavai után Izabella főhercegnő tiszta magyarsággal elmondott beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Beszédében kijelentette, hogy mindenekelőtt mi magyarok kell a legnagyobb tisztelettel üdvözlünk szent Erzsébet emléke iránt s egy pillatra sem felejthetjük el, hogy magyar királyné volt, aki az Árpádház fényét emelte s aki ép ezért oly közel áll szívünkhöz. Izabella főhercegnő beszéde után megalakították az egyes bizottságokat, mire a közgyűlés véget ért.

Az osztrák választások.

Trieszt, május 16. Az olasz nemzeti-ségi elhatározták, hogy a pótválasztásokon nem vesznek részt. A lapok tele vannak azoknak az erőszakosságoknak a részleteivel, melyeket a szociáldemokraták a választás napján elkövettek. — Eddig 58 szociáldemokratát választottak, kik közül 34 német, 22 cseh, 1 olasz és 1 lengyel. A szociáldemokraták még 113 pótválasztásban vesznek részt.

Alkotmánybiztosítékaink.

Budapest, május 16. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ma a képviselőház folyosóján kijelentette, hogy az alkotmánybiztosíték-ról szóló törvényjavaslatok már elkészültek s hogy azokat a pünkösdi szünidő után a Ház elé fogja terjeszteni s azokat még a nyári szünidő előtt, tehát az első ülés-szakban le fogja tárgyalatni a parlamenttel.

A szász-altenburgi herceg halála.

Riga, május 16. Moric szász-altenburgi herceg holttestét tegnap szentelték be. A gyászszertartáson legfelsőbb megbízásra a helytartóság alelnöke és a hadtestparancsnokság képviselője is jelen volt.

Elítélt rágalmazó.

Budapest, május 16. A Mezőssy-Takács-féle rágalmazói perben a bíróság későn este hirdette ki ítéletét, melylyel Takácsot két havi fogsággal és 200 korona pénzbüntetéssel sújtja.

A vasut kerekei alatt.

Zsolna, május 16. Lövy Dávid, az őrlaki gőzfürésztelep tisztviselője a zsolna-rajeci vágányai mellett igyekezett hazafelé, miközben az arra haladó vonat magával ragadta és szétroncsolta.

Férjgyilkosság.

Kecskemét, május 16. Bán János hitelszövetkezeti tisztviselőt ma este lakásának ablakán keresztül két lövéssel agyonlőtték. A gyilkossággal Bán nejét és annak kedvesét gyanúsítják s hogy nem minden alap nélkül, bizonyítja az, hogy a rendőrség mindkettőjüket letartóztatta.

**LEGSZEBB KALAPOK
FEKETÉNÉL**

**NYATOS NYAKKENDŐK
FEKETÉNÉL.**

**LEGJOBB INGEK
SZABÁSÚ FEKETÉNÉL**

**UTI BÖRÖNDÖK
NAGY VÁLASZTÉKBAN
FEKETÉNÉL.**

**THE GASTLE MAKE MFG CO
NYAKKENDŐK
KIZÁRÓLAG FEKETÉNÉL.**

**VILÁGHIRŰ
BORSALINO
KALAPOK
FEKETÉNÉL.**

**LEGSZEBB
PANAMA ÉS
SZALMAKALAPOK
FEKETÉNÉL.**

**TOURISTA INGEK
4 ÉS 5
KORONA
FEKETÉNÉL**

Csöd alatti kiárulás.

Vb. Pásztor Gyula és Társa cég csödtömegéhez leltározott áruk kiárulása a választmány által elrendeltetvén, minden, a vasáru üzlet körébe tartozó áruk a Csapó-utca 4. sz. alatti üzlethelyiségben mélyen leszállított áron kaphatók.

A tömeggondnok.

Benkő sorsjegye Bankó!

AZ I. OSZT. SORSJEGYEK ÁRAI:

1/8 K1.50 — **1/4 K3.-** — **1/2 K6.-** — **1/1 K12.-**

BENKŐ BANK BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT60.

Sorsjegyeink Debreczenben kaphatók: Berger Dezső fűszerkeresk. Kossuth-u. 55., Darvas Miksa fűszerkeresk. Deák Ferenc-utca, Schvarecz Dániel tájtéklipametsző és Thaisz Arthur papírkerek. 423

Saját sajtólásu kókuszolajból nyert szavatoltan tiszta, legkitűnőbb minőségű

„BÓNIO”

Bejegyzett védjegy. 311

kókuszszirt árusít az Első Magyar Kókuszdló-Olajgyár
 „Bóni” gyártelep és mezőgazdasági r.-t. Nyirbálor.
 Vezérképviselő: Gansl L. és Fla, Nyiregyháza.

Donogán és Somossy
 céghez Debreczen, Kistemplombazár
 megérkeztek a tavaszi divat
 gyönyörű ujdonságai!!
 Zsolnai és brassói szövetek.
 Angol és Francia divatkelmék.
 Bluz selymek. Napernyők. Övek.
 Menyasszonyi kelengye. — Kész fehérenemű.
Óriási szőnyegraktár

Willand testvérek
 nagy
CZIRKUSZA
 a szénavásártéren.

Még csak pár napig
 Debreczenben.

Ma, pénteken nagy!
 díszelőadás.

Kezdeté 8 órakor.
 Pénztárnyitás a czirkusznál reggel 10 órától
 d. u. 1 óráig, d. u. 3 órától folytatólag.
 Jegyek előre válthatók a Schwartz-féle dohány
 tőzsdében.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik,
 használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes
 vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szagatását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,
 mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlító szer is páratlan!
 Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.
 Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény,
 rheuma, ülőidegzésbe (ischiás) ellen feltalált összes szerek között.

1 üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: 22

Mihalovits Jenő gyógyszertárában Debreczenben.

ELADÓ 446

a Bánkon a Kovács András-féle, most
 Nagy József tulajdonát képező 11 és fél
 hold kaszáló. Feltételek megtudhatók
Dr. TERVEY TAMÁS
 ügyvéd irodájában, Piac-utca 73. sz. a.

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

— Apró hirdetések előre fizetendők. —

Egy házmester, nős, a házhoz, egy másik házmester, nős a kertben, egy bejáróné vagy takarítóné és egy fiugyerek hetesnek felvétetik Arany János-utca 59. sz. a. 447

80 darab különféle fajgalamb eladó jutányos áron Paesirta-utca 42. 448

Permetezéshez legalkalmasabb és legolcsóbb az ország-szerte elismert legjobb 10 versenyen első díjjal kitüntetett a **Veréb István** által Debreczen, I. Szappanos-utca 10. sz. alatt gyártott pót szabadalmazott „S u g á r” permetező. Permetezőket tökéletes javítás és átalakítás végett elfogadok. Arjegyzék ingyen, bérmentve. 418

Eötvös K. munkái
1-16 diszkótésben, új,
48 forint helyett csak
◀ **36 forint** ▶
Harmathy
könyvüzletében 52
Füveskert-utca 14.
Telefon 374.
Könyvjegyzék ingyen.

„VERGÉ” egészségi szivarkahüvely különlegességek olcsón kaphatók.

Villamos világítás,

villámhárítók, villamos házi csengők, házi és magán telefonok, berendezések és javítások. Évi jókarban tartási bérlet. Szakszerűen és olcsón mindenféle villamos felszerelési anyagok, gyógyászati műszerek és kerékpár alkatrészek raktára. Készít és javít a legkomplikáltabb munkákat. 126

FÖLDVÁRI L.,
„Debreczeni Első
Elektrotechnikai vállalat.” Kossuth-utca 1.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Lapelárusítók, fiuk, asszonyok, férfiak ujságárusításra felvételnek a „DEBRECZEN” kiadóhivatalában Arany János-utca 2. szám.

Köszvény!

ellen ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja és rendel betegeinek a híros

Király-balzsamot

az egész világon ismert legjobb gyógyszert. egy nagy üveg 2 K. Vidékre egy üveg 2 k. 65 f., 3 üveg 6 k. 65 f. bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő
Grósz Nagy Ferencz
gyógyszerész
Debreczen.

Csuz!

Napernyők

óriási választékban
és feltűnő

olcsó árak mellett

Bosznay J. és Társa

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul újonnan behuzatjuk

435

SZŐLŐPERMETEZŐK

kerti fecskendők, kerti padok, jégszekrények, fagylalt-gépek, mosó-, mangorló-, facsaró-gépek raktára

SESZTINA LAJOSNÁL

Debreczen, Piacz-utca 23.

SZŐNYEGEK

jutta, spárga, hollandi, kiddemünster, tapasztry, veloux, futó- és szalonszőnyegek minden nagyságban, torontali szőnyegek, diványterítők, — butorszövetek és creppok, viaszkos vászon

legolcsóbb szabott árban.

Ágy- és asztalterítők
szövet- és csipkefüggönyök, stórok

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,
Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

VÁSZON ÁRU

fehérműek, valamint siffonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt étkező- és aszur kávésterítékek, damaszt- és frottir törölközők, törölőkendők, és nankingok, valamint kész női fehérműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból
mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai képfestő voálok, cosmanosi savannak, judish foulárd, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zefirek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRMŰEK

vászon, siffon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész ágyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton, kasmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők
és divatszabkendők

BRASSÓI SZÖVET

férfi és gyermek ruhákra, valamint angol férfi ruhaszövetek, tennis kelmék, nyári mosó szövetek, hozzávaló béléssárak, turista ingek

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ruhaszövet.

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

Napernyők!

francia P. D. jegyű fűzők, arezfátyol, divatövök, csipke- és selyemsálók, batiszt- és csipkegallérok, nyakkendők, keztük, gyöngy- és bőr divattáskák, csipke-, szalag-, selymekendők

legolcsóbb szabott árban.

Harisnyák nők, férfiak

gyermek részére állandó nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

